

Національна академія наук України
НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ЦЕНТР ІНДУСТРІАЛЬНИХ ПРОБЛЕМ РОЗВИТКУ

Презентація до звіту

з фундаментальної науково-дослідної роботи

«Механізми державного регулювання реструктуризації промисловості»

у рамках цільової програми наукових досліджень

Відділення економіки НАН України

«Соціально-економічний потенціал сталого розвитку України та її регіонів в посткризовий період»

Харків, 2016

Мета дослідження –

розробка теоретико-методологічного забезпечення формування механізмів державного регулювання реструктуризації промисловості України

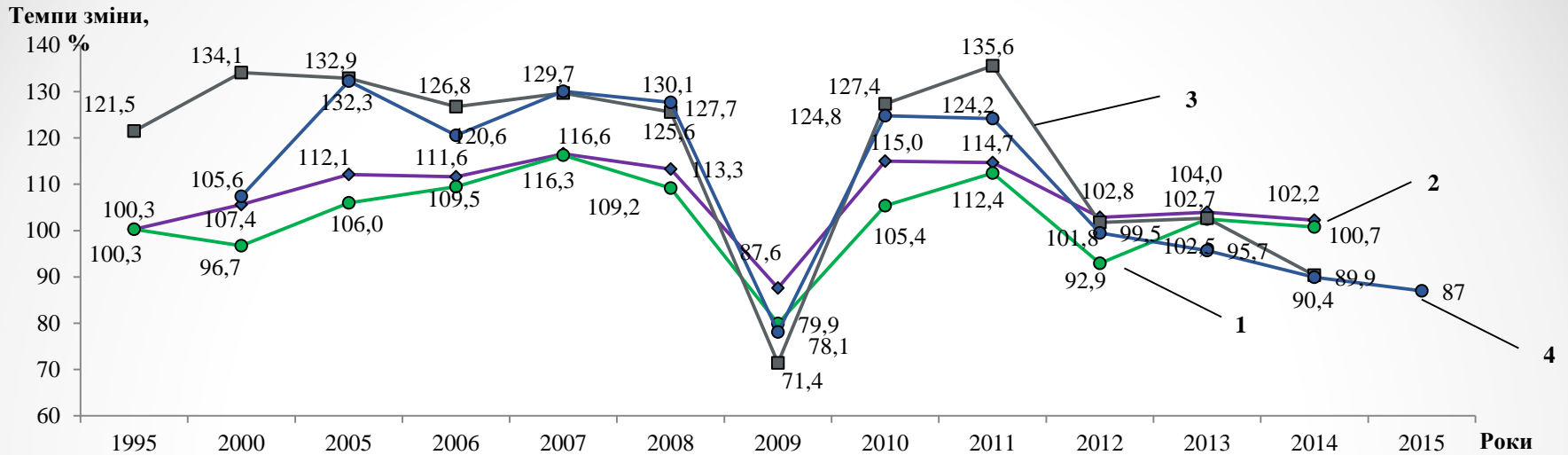
Завдання:

- Аналіз та оцінка сучасного стану промислового сектору економіки України, дослідження та визначення чинників загострення кризи у промисловості України в умовах вступу до СОТ та підписання угоди про асоціацію з ЄС.
- Виявлення причин нерівномірності розвитку провідних видів промислової діяльності та нестабільності національного промислового виробництва як системи в цілому.
- Аналіз та узагальнення світового досвіду державного регулювання реструктуризації промисловості, визначення можливості його застосування в Україні в сучасних умовах розвитку економіки країни.
- Визначення складових механізму державного регулювання реструктуризації промисловості, який має забезпечити її прискорення і зростання соціально-економічної ефективності національного промислового виробництва.
- Розробка концептуальних положень щодо державного регулювання реструктуризації промисловості України та визначення механізмів її практичної реалізації з урахуванням тенденцій розвитку процесів економічної глобалізації та регіоналізації.

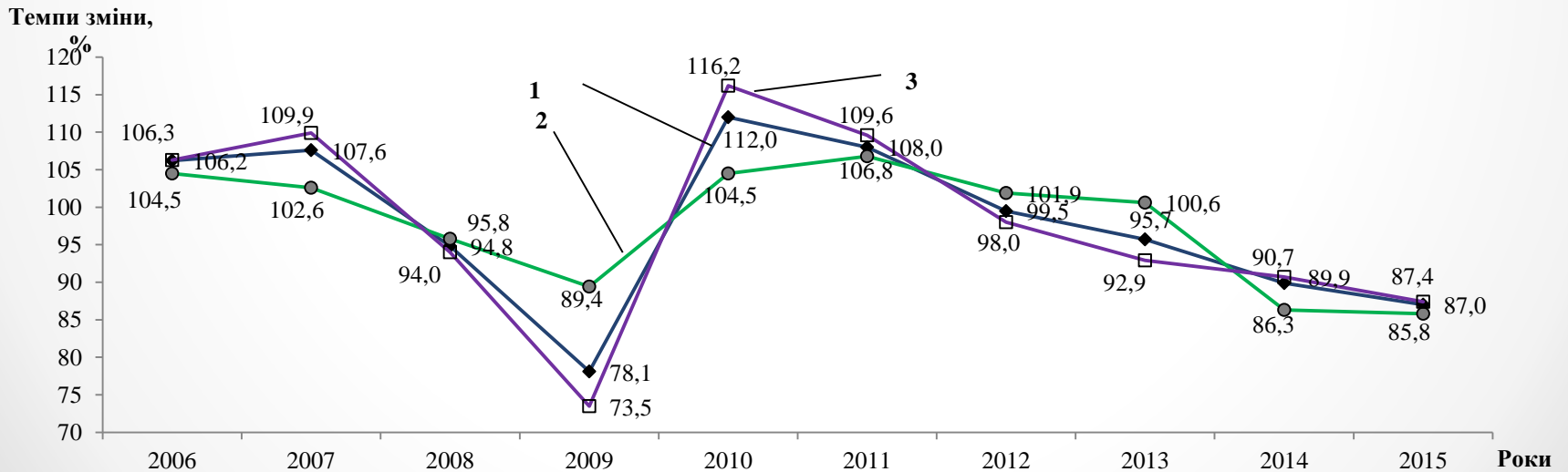
Зміст роботи

1 Аналіз стану та тенденцій розвитку промисловості в країнах світу	<p>1.1 Глобальні тенденції розвитку промисловості в розвинутих країнах і країнах, що розвиваються</p> <p>1.2 Розвиток промисловості в інтеграційних об'єднаннях ЄС та МС</p> <p>1.3 Тенденції розвитку промисловості України</p> <p>1.4 Науково-технологічне обґрунтування реструктуризації промисловості</p>
2 Теоретичні та методичні аспекти реструктуризації промисловості та обґрунтування концепції промислової політики в Україні	<p>2.1 Теоретичні аспекти реструктуризації промисловості: поняття та сутність</p> <p>2.2 Організаційний механізм державного регулювання реструктуризації промисловості</p> <p>2.3 Теоретичні аспекти реструктуризації промисловості на основі нової промислової політики</p>
3 Вибір моделі та обґрунтування пріоритетних галузей розвитку промисловості	<p>3.1 Оцінка рівня розвитку та ефективності промисловості у країнах світу й Україні та моделювання її впливу на соціально-економічний розвиток</p> <p>3.2 Ідентифікація та вибір моделі промислової політики в країні</p> <p>3.3 Обґрунтування пріоритетних галузей розвитку промисловості в Україні</p>
4 Вибір інструментарію та моделювання промислової політики в Україні	<p>4.1 Вибір інструментарію реалізації промислової політики</p> <p>4.2 Побудова імітаційної моделі реалізації промислової політики в Україні з урахуванням інтеграції та глобалізації її економіки</p> <p>4.3 Моделювання можливих сценаріїв реалізації промислової політики в країні та реструктуризації промисловості</p>
5 Організаційний механізм реалізації промислової політики та реструктуризації промисловості в Україні	<p>5.1 Кластерна форма реалізації промислової політики та реструктуризації промисловості в країні</p> <p>5.2 Технологічні платформи як передумова розвитку кластерних структур та забезпечення реструктуризації промисловості</p> <p>5.3 Дорожня карта як інструмент реалізації промислової політики</p>

Стан та тенденції розвитку промисловості в Україні та країнах світу

Динаміка виробництва промислової продукції у 1995-2015 рр.: 1 – світ; 2 – країни – члени ЄС; 3 – країни – члени МС; 4 – Україна

Динаміка промислового виробництва в Україні у 2006–2015 рр.: 1 – промисловість, усього; 2 – добувна; 3 – переробна

Концепція формування та реалізації промислової політики в Україні в умовах інтеграції та глобалізації економіки

Гіпотеза 1. Рівень розвитку та ефективність промисловості у країні визначають рівень її соціально-економічного розвитку.

Гіпотеза 2. На сучасному етапі розвитку світової економіки промислова політика у країні повинна носити неоіндустріальний характер.

Гіпотеза 3. Неоіндустріальна промислова політика у країні базується на новому технологічному укладі, в основі якого – конвергенція NBIC-технологій.

Гіпотеза 4. Випереджаючий розвиток промисловості у країні ґрунтується на впровадженні проривних NBIC-технологій.

Гіпотеза 5. Інструменти реалізації промислової політики у країні мають відповідати її стадії.

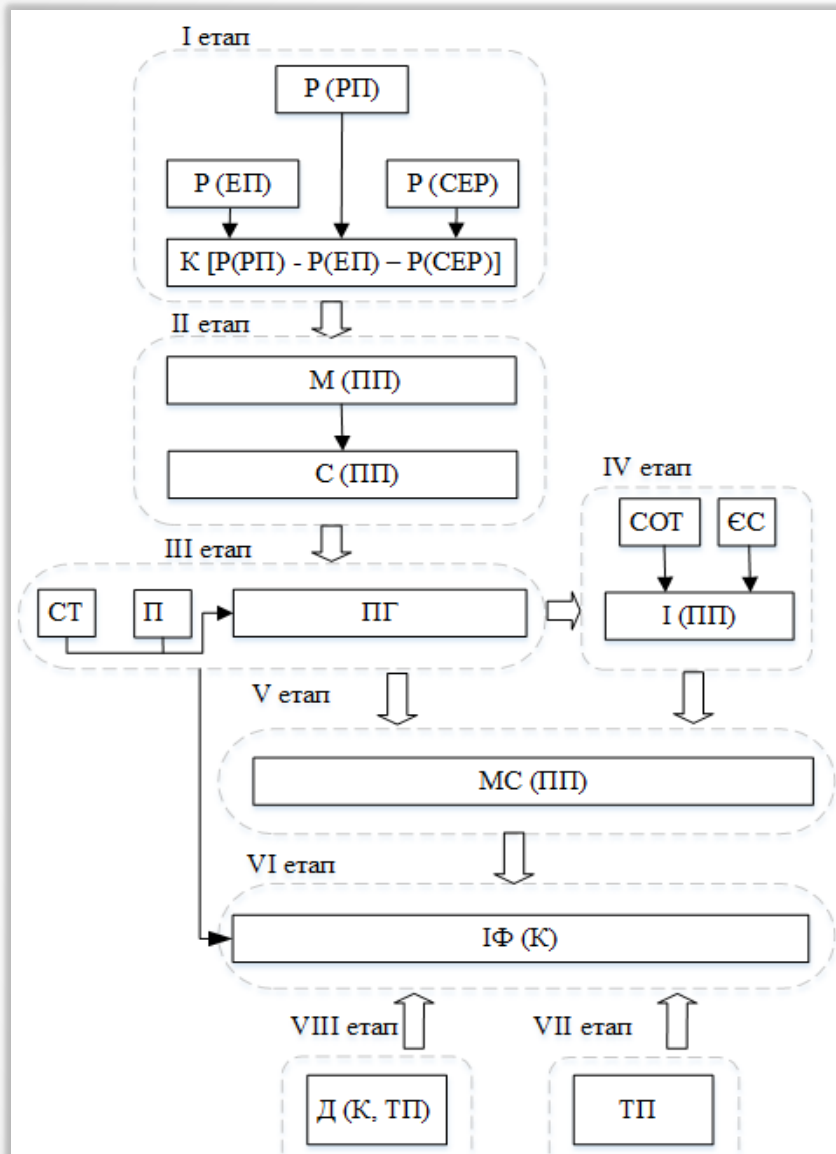
Гіпотеза 6. Високого рівня і ефективності промисловості у країні можна досягнути тільки використовуючи у комбінації як вертикальні, так і горизонтальні інструменти реалізації промислової політики.

Гіпотеза 7. Обмеження на вибір інструментів реалізації промислової політики у країні накладає інтеграція та глобалізація її економіки.

Гіпотеза 8. Організаційну основу реалізації неоіндустріальної промислової політики у країні становить кластеризація її промисловості.

Гіпотеза 9. Ядро промислових кластерів у країні мають складати технологічні платформи.

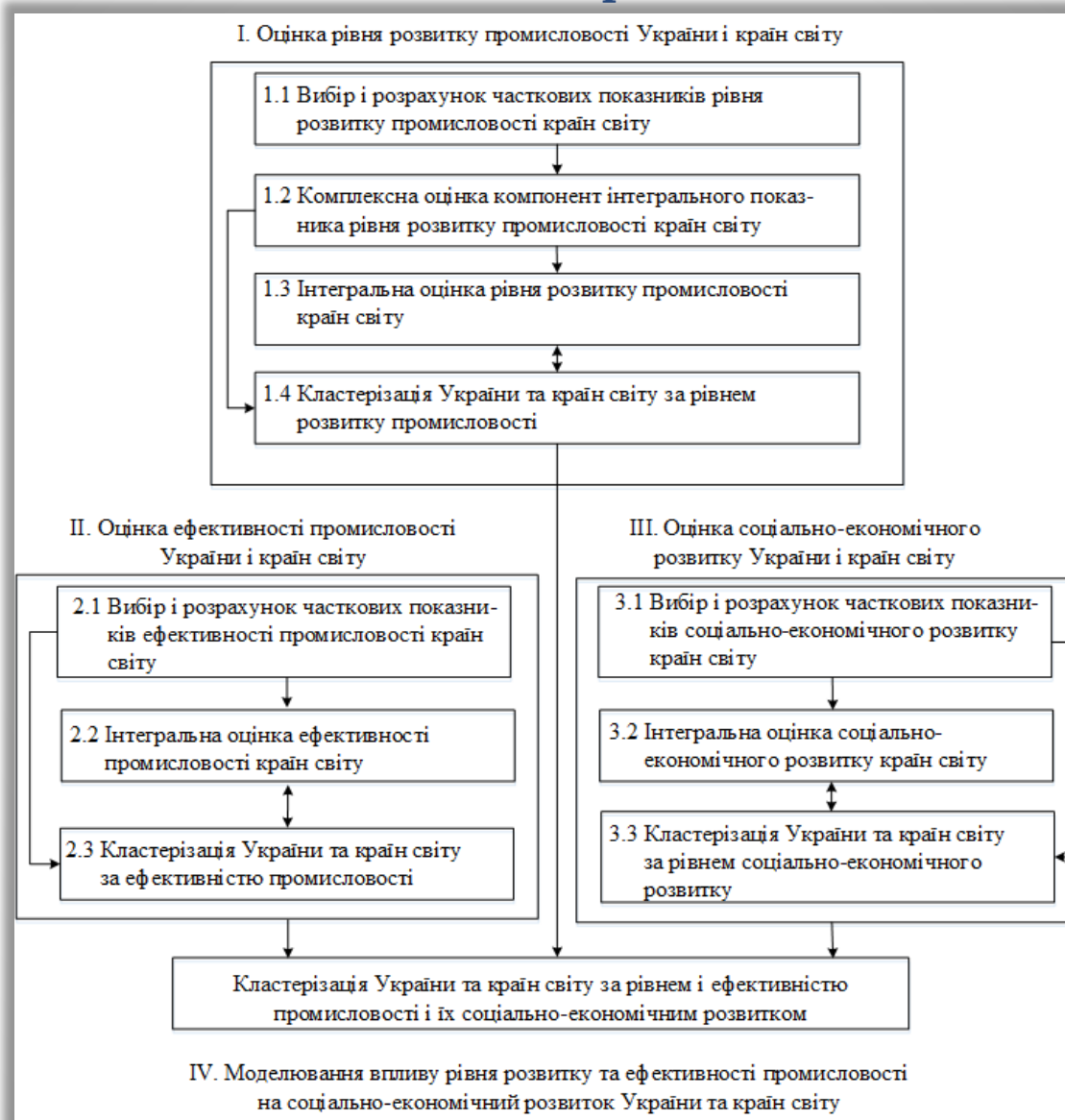
Структурно-логічна схема наукового дослідження проблеми формування та реалізації промислової політики у країні

Умовні позначення:

- P(РП) – оцінка рівня промисловості у країні
- P(ЕП) – оцінка рівня ефективності у країні
- P(СЕР) – оцінка рівня соціально-економічного розвитку в країні
- M(ПП) – ідентифікація моделі промислової політики у країні
- C(ПП) – вибір моделі промислової політики у країні
- ПГ – пріоритетні галузі розвитку промисловості у країні
- СТ – світові тенденції розвитку промисловості
- П – проблеми відповідної країни
- ПП – відбір інструментарію реалізації промислової політики у країні
- МС(ПП) – моделювання можливих сценаріїв реалізації промислової політики у країні
- ІК – ідентифікація наявних у країні конкурентоспроможних кластерів
- ТП – формування технологічних платформ
- Д(К, ТП) – побудова дорожніх карт

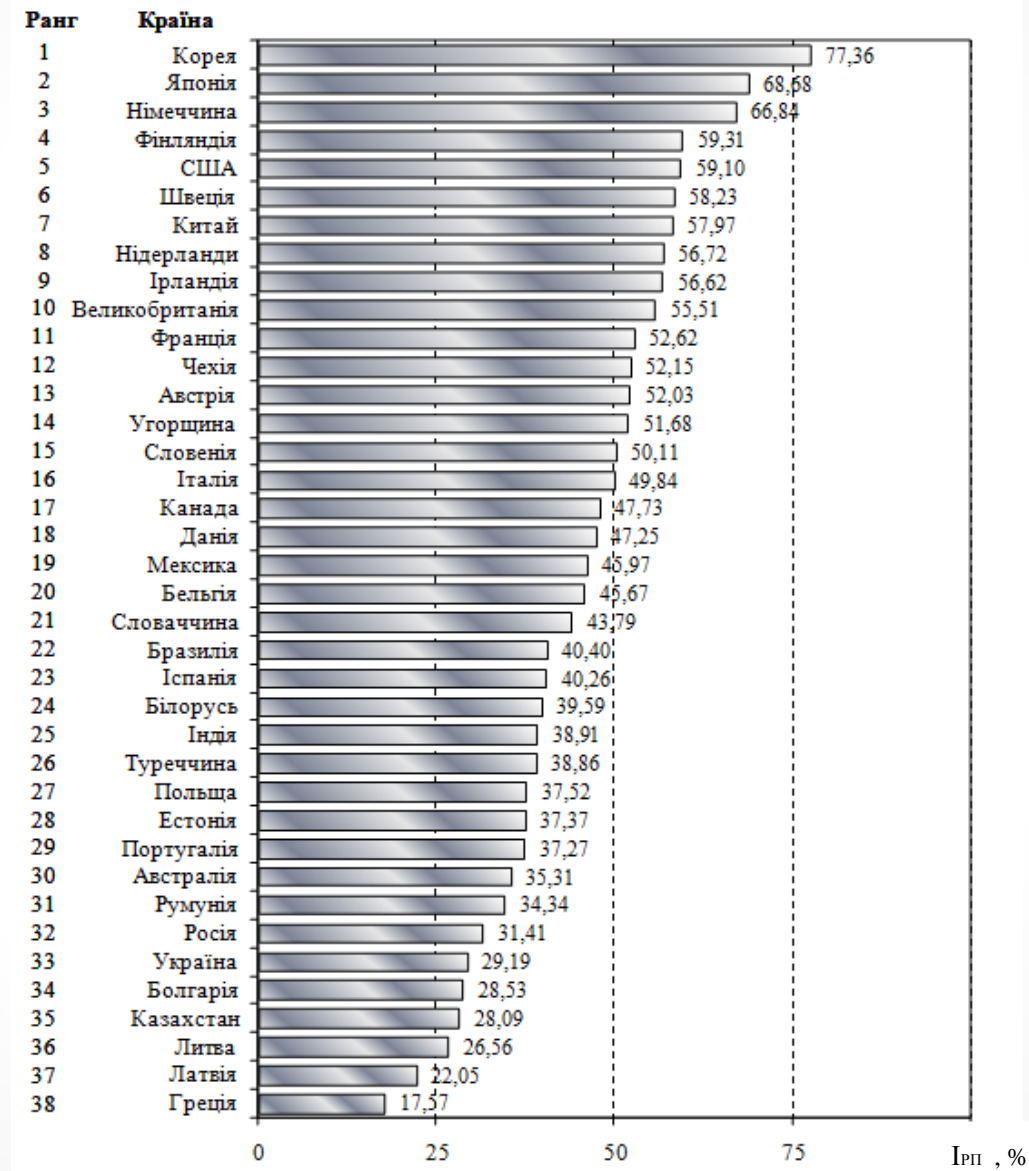
Система оцінювання рівня розвитку та ефективності промисловості України і країн світу та моделювання їх впливу на соціально-економічний розвиток

Склад компонент і часткові показники оцінки рівня розвитку промисловості країни

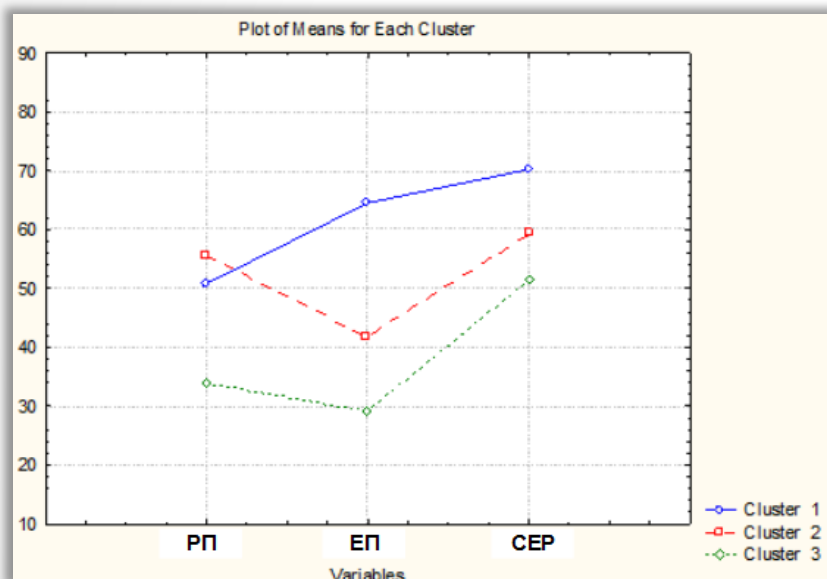
Компонента	Частковий показник
Значущість промисловості в економіці (ЗП)	<p>Питома вага ВВП промисловості у ВВП економіки країни</p> <p>Питома вага експорту промислової продукції в загальному експорті з країни</p>
Прогресивність структури промисловості (ПС)	<p>Питома вага високотехнологічних галузей у ВВП промисловості країни</p> <p>Питома вага експорту високотехнологічних галузей в експорті промислової продукції з країни</p>
Зовнішня відкритість промисловості (ВП)	<p>Відношення експорту промислової продукції до обсягу її виробництва у країні</p> <p>Відношення імпорту промислової продукції до ємності внутрішнього ринку промисловості у країні</p>
Концентрація промисловості (КП)	<p>Показник кластеризації економіки країн</p> <p>Відношення обсягу продажу промислової продукції найбільших корпорацій до обсягу промислового виробництва у країні</p>
Наукоємність промисловості (НП)	<p>Кількість заявок на одержання патентів на 1 млн населення країни</p> <p>Відношення витрат на наукові дослідження до випуску промислової продукції у країні</p>

Діаграма розподілу країн світу та України за інтегральним показником рівня розвитку промисловості

Кластеризація країн світу та України за рівнем розвитку й ефективністю промисловості, а також їх соціально-економічним розвитком

Розподіл країн світу за кластерами залежно від рівня розвитку й ефективності промисловості і їх соціально-економічним розвитком

Кластеризація країн світу та України за рівнем розвитку й ефективністю промисловості, а також їх соціально-економічним розвитком

1-й кластер	2-й кластер	3-й кластер
Данія	Чехія	Румунія
Канада	Словенія	Польща
Швеція	Італія	Португалія
Австрія	Великобританія	Бразилія
Нідерланди	США	Литва
Фінляндія	Угорщина	Україна
Німеччина	Мексика	Словаччина
Австралія	Бельгія	Болгарія
Казахстан	Франція	Латвія
Ірландія	Китай	Японія
Корея	Росія	Іспанія
	Білорусь	Індія
	Естонія	Ірландія
	Туреччина	Греція

Критерії ідентифікації складових здійснення промислової політики

у країні

Стадія розвитку (СР)	Прогресивність структури (ПС)	Наукоємність виробництва (НВ)	Динамічність розвитку (ДР)	Зовнішня відкритість (ВП)	Концентрованість промисловості (КП)
Неоіндустріальна (НІ): $\frac{\Delta ВВП_{П}}{\Delta ВВП_{Е}} \geq 1,0$	Підвищена високотехнологічна (ВСН): $\Delta ВВП_{В} > \Delta ВВП_{С} > \Delta ВВП_{Н}$	Висока (НПВ): $\frac{\Delta НДР_{П}}{\Delta V_{П}} \geq 1,0$ $\frac{\Delta НДР_{ВС}}{\Delta V_{ВС}}$	Випереджаюча (ВР): $\frac{\Delta ВВП_{П}}{\Delta ВВП_{ВС}} \geq 1,0$	Експортно внутрішньо-орієнтована (ВПЕ-ВО): $\frac{\Delta E_{П}}{\Delta V_{П}} > 1,0; \frac{\Delta I_{П}}{\Delta E_{П}} < 1,0$	Висока а) <i>концентрація</i> (включаючи глобалізацію) (КОВ): $\frac{\Delta V_{ТНК_{П}}}{\Delta V_{П}} \geq 1,0$ $\frac{\Delta V_{ТНК_{ВС}}}{\Delta V_{ВС}}$ б) <i>кластеризація</i> (КЛВ): $\frac{\Delta КЛ_{П}}{\Delta V_{П}} \geq 1,0$ $\frac{\Delta КЛ_{ВС}}{\Delta V_{ВС}}$
			Наздоганяюча (НГ): $\Delta ВВП_{С} \leq \Delta ВВП_{П} < \Delta ВВП_{ВС}$		
Постіндустріальна (ПІ): $\frac{\Delta ВВП_{П}}{\Delta ВВП_{Е}} \leq 1,0$	Підвищена низькотехнологічна (НВС): $\Delta ВВП_{Н} > \Delta ВВП_{В} > \Delta ВВП_{С}$	Низька (НПН): $\frac{\Delta НДР_{П}}{\Delta V_{П}} < 1,0$ $\frac{\Delta НДР_{ВС}}{\Delta V_{ВС}}$	Деградуюча (Д): $\Delta ВВП_{П} < 0$	Імпоротно експортоорієнтована (ВІП-ВПЕ): $\left(\frac{\Delta I_{П}}{\Delta E_{П}} > 1,0\right) > \left(\frac{\Delta E_{П}}{\Delta V_{П}} > 1,0\right)$	Низька а) <i>концентрація</i> (включаючи глобалізацію) (КОН): $\frac{\Delta V_{ТНК_{П}}}{\Delta V_{П}} < 1,0$ $\frac{\Delta V_{ТНК_{СР}}}{\Delta V_{СР}}$ б) <i>кластеризація</i> (КЛН): $\frac{\Delta КЛ_{П}}{\Delta V_{П}} < 1,0$ $\frac{\Delta КЛ_{СР}}{\Delta V_{СР}}$
	Понижена середньотехнологічна (СВН): $\Delta ВВП_{С} > \Delta ВВП_{В} > \Delta ВВП_{Н}$				
Індустріальна (І): $\frac{\Delta ВВП_{П}}{\Delta ВВП_{Е}} \geq 1,0$	Понижена низькотехнологічна (НСВ): $\Delta ВВП_{Н} > \Delta ВВП_{С} > \Delta ВВП_{В}$				

Сценарій здійснення промислової політики в Україні на період до 2030 р.

Критерій	Рік			
	2011 (факт)	2020 (прогноз)	2025 (прогноз)	2030 (прогноз)
Стадія розвитку (СР)	III	III	III	II
Прогресивність структури (ПС)	H>C>B	H>B>C	B>H>C	B>C>H
Наукоємність виробництва (НП)	НППН	НППН	НППС	НППВ
Динамічність розвитку (ДР)	НГ	НГ	ВР	ВР
Відкритість промисловості (ВП)	ВПІ-ВПЕ	ВПЕ-ВПІ	ВПЕ-ВПІ	ВПЕ-ВО
Корпоратизація промисловості (КОП)	КОН	КОН	КОН	КОС
Кластеризація промисловості (КЛП)	КЛН	КЛС	КЛВ	КЛВ

Прогнозні значення компонент рівня розвитку промисловості в Україні на період до 2030 р.

Компонента	Рік			
	2011 (факт)	2020 (прогноз)	2025 (прогноз)	2030 (прогноз)
Індекс розвитку промисловості – $I_{РП}$	29,19 (33)	37,21 (30)	45,22 (21)	58,22 (6)
Коефіцієнт значущості промисловості – $K_{ЗП}$	54,62 (20)	55,67 (19)	63,24 (13)	70,81 (8)
Коефіцієнт прогресивності структури – $K_{ПС}$	38,92 (31)	47,31 (24)	55,69 (22)	72,12 (10)
Коефіцієнт наукоємності промисловості – $K_{НП}$	3,59 (37)	13,34 (27)	23,09 (14)	43,67 (4)
Коефіцієнт відкритості промисловості – $K_{ВП}$	41,58 (32)	47,89 (21)	50,56 (15)	53,23 (9)
Коефіцієнт концентрації промисловості – $K_{КП}$	13,59 (37)	27,94 (26)	42,38 (20)	60,64 (9)

Обґрунтування пріоритетності розвитку галузей промисловості країн

Загальна оцінка пріоритетності розвитку l -ї галузі промисловості країни (I_l) здійснюється за такою формулою:

$$I_l = \sum_{i=1}^5 I_i,$$

де 5 – кількість критеріїв, за якими оцінюється пріоритетність l -ї галузі промисловості;

I_i – інтегральна оцінка пріоритетності розвитку галузі промисловості за i -м критерієм.

Інтегральна оцінка пріоритетності розвитку галузі промисловості країни за i -м критерієм (I_i) здійснюється за формулою:

$$I_i = \frac{\sum_{j=1}^n K_{ij}}{n},$$

де K_{ij} – комплексний показник j -ї складової i -го критерію вибору пріоритетності розвитку галузей промисловості країни;

n – кількість складових i -го критерію вибору пріоритетності розвитку галузей промисловості країни.

Комплексний показник j -ї складової i -го критерію (K_{ij}) вибору пріоритетності розвитку галузей промисловості країни розраховується за формулою:

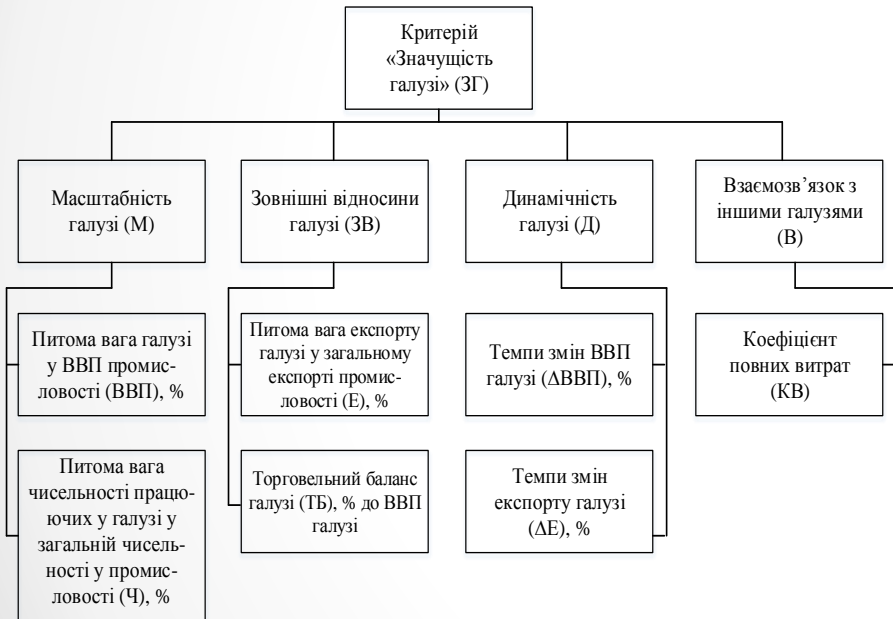
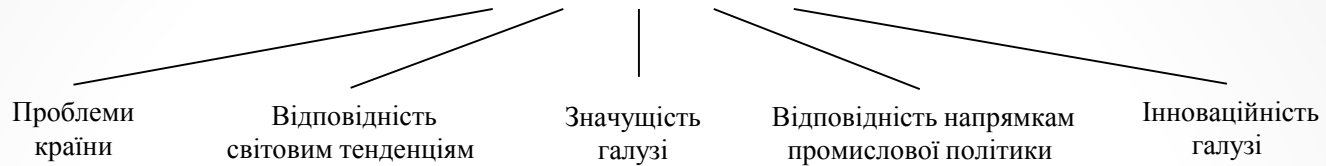
$$K_{ij} = \frac{\sum_{k=1}^m X_{ijk}}{m},$$

де X_{ijk} – ранг k -го часткового показника j -ї складової i -го критерію вибору пріоритетності розвитку галузей промисловості країни;

m – кількість часткових показників j -ї складової i -го критерію вибору пріоритетності розвитку галузей промисловості країни

Вибір пріоритетних галузей розвитку промисловості України

Критерії вибору пріоритетних галузей розвитку промисловості країни

Складові і часткові показники критерію «Значущість галузі» оцінки пріоритетності розвитку галузей промисловості країни

Діаграма розподілу галузей промисловості України за пріоритетністю їх розвитку за всіма критеріями

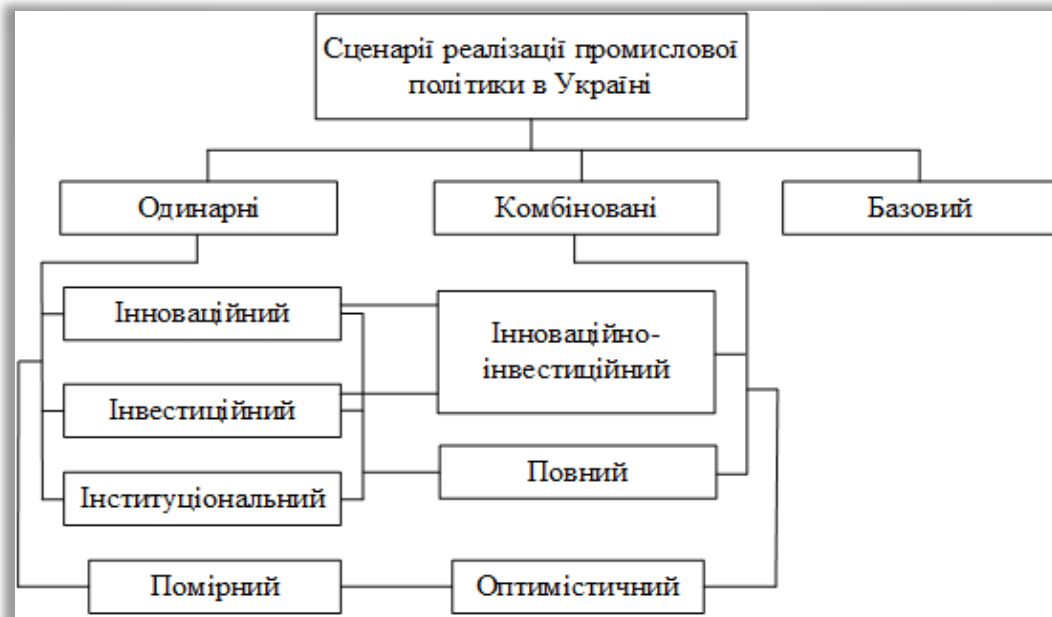
Структура VI технологічного укладу (прогноз) в роботах вчених

Ю. Яковец	С. Глазьев	Б. Кузик	М. Кизим, І. Матюшенко
	<i>Ключовий фактор:</i> нано-, біо-, ІКТ		<i>Ключовий фактор:</i> Конвергенція NBIC-технологій
<i>Ядро:</i> наноелектроніка, генна інженерія тварин і людини, інформатизація II рівня, інтернет-мережі	<i>Ядро:</i> наноелектроніка, нанофотоніка, наноматеріали, нанопорошки, генна інженерія, клітинні технології, скануючі мікроскопи, нанометрологія, нанофабрика, наносистемна техніка, світлодіоди	<i>Ядро:</i> наноелектроніка, фотоніка; генна інженерія тварин і людини; інформаційні мережі, мультимовний інтернет	<i>Ядро:</i> нанотехнології, біотехнології, інформаційно-комунікаційні технології, когнітивні технології
<i>Виробничі технології:</i> Гнучкі системи, безлюдні виробництва Безвідходні екологічно чисті технології Нетрадиційні енергоресурси, воднева енергетика Нове покоління матеріалів Транспортна революція Глобальні системи Зв'язок Космічні технології, марикультура	<i>Несучі виробничі галузі:</i> Авіабудування Суднобудування Автомобілебудування Приладобудування Верстатобудування Атомна промисловість Сонячна енергія Електроніка, електротехніка Ядерна енергетика Телекомунікації Хіміко-металургійний комплекс Ракетно-космічний комплекс	<i>Виробничі технології:</i> Гнучкі системи, безлюдні виробництва Безвідходні економічно чисті технології Нетрадиційні енергоресурси, воднева енергетика Нове покоління матеріалів Транспортна революція Глобальні системи зв'язку і космічні технології	<i>Виробничі технології і несучі галузі:</i> Наноматеріали і наноелектроніка Ядерна енергетика Нетрадиційні та відновлювані джерела енергії Генетика і селекція високопродуктивних сільськогосподарських культур і тварин Біотехнології для охорони здоров'я, фармакології і АПК Виробництво сучасної ракетно-космічної та авіаційної техніки, суден і електровозів нового покоління

Інструменти реалізації за складовими промислової політики в Україні на період до 2030 р. за сценаріями і стадіями розвитку з урахуванням вступу країни до СОТ і асоціації з ЄС

Інструменти реалізації	Сценарії за стадіями			Інструменти реалізації	Сценарії за стадіями		
	до 2020 р.	до 2025 р.	до 2030 р.		до 2020 р.	до 2025 р.	до 2030 р.
	I	III	III		I	III	III
1. Інвестиційна діяльність Запровадження прискореної амортизації основних засобів	+	+	+	4. Зовнішньоекономічна діяльність <i>а) Імпортозаміщення</i>			
2. Інноваційна діяльність Пільгове оподаткування прибутку, отриманого в результаті використання патентів, ліцензій, «ноу-хау» та інших нематеріальних активів, які входять до складу інтелектуальної власності Пільгове оподаткування дивідендів юридичних та фізичних осіб, отриманих за акціями інноваційних організацій	+	-	-	Нетарифне регулювання імпорту	+	-	-
	-	-	+	Технічні бар'єри	+	-	-
3. Науково-дослідна діяльність Зниження ставок податку на прибуток інноваційних підприємств та організацій, які виконують науково-дослідні та дослідно-конструкторські роботи інноваційного характеру Грантова підтримка вчених Державне замовлення на створення інноваційної інфраструктури Створення державних внутрішніх фондів	+	+	+	Локалізація продукції на вітчизняних підприємствах	+	-	-
	+	+	+	<i>б) Експортоорієнтованість</i>			
	-	-	+	Страхове забезпечення постачання продукції на експорт	-	+	+
	+	+	-	Кредитна підтримка поставок на експорт	-	+	+
	+	+	-	Спрощені митні процедури	+	+	+
	+	+	-	5. Інституціональна діяльність			
	+	+	-	Кластеризація промисловості	+	+	+
	+	+	-	Створення технологічних платформ	+	+	+
	+	+	-	Державно-правове партнерство	+	+	+
	+	+	-	Зниження рівня корупції за рахунок:	+	+	+
	+	+	-	– покращення свободи ведення бізнесу	+	+	+
	+	+	-	– підвищення ефективності державного управління	+	+	+

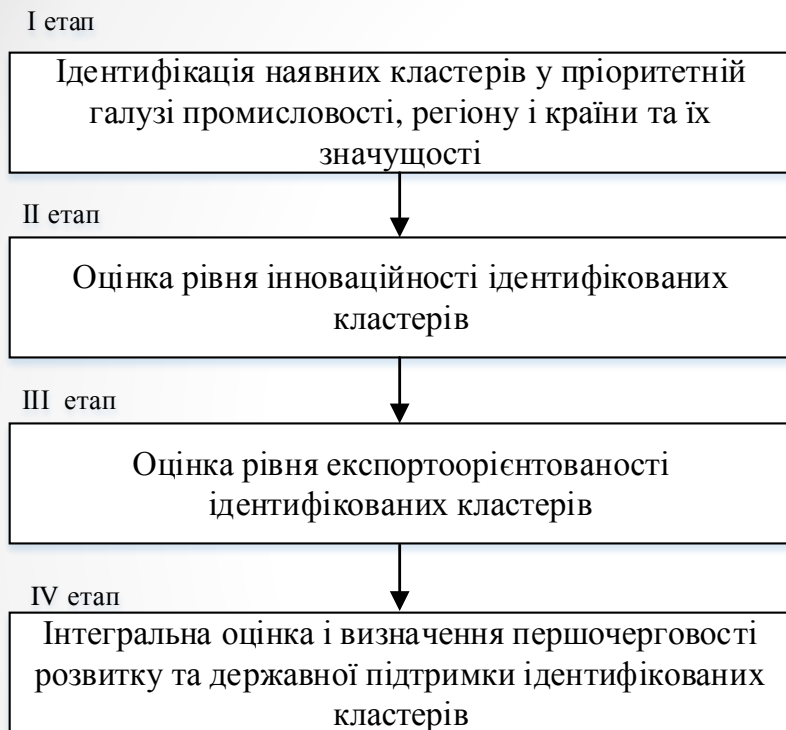
Класифікація сценаріїв реалізації промислової політики в Україні

Результати моделювання найкращого (повного комбінованого) сценарію Реалізації промислової політики в Україні

Рік	Частка промисловості у ВВП, %	Ефективність промисловості		Соціально – економічний розвиток промисловості	
		Торгівельний баланс	ВВП промисловості на душу населення, тис. грн	Профіцит (дефіцит) бюджету, %	Рівень безробіття, %
2017	21,4	-117,6	9,3	0,1	8,9
2018	22,0	-112,2	10,1	0,9	8,7
2019	22,5	-107,4	10,9	1,7	8,5
2020	23,0	-103,3	11,8	2,4	8,4

Ідентифікація кластерів пріоритетної галузі промисловості країни

Науково-методичний підхід до ідентифікації кластерів пріоритетної галузі промисловості країни

Показники ідентифікації кластерів:

I. Значущість кластера:

а) для регіону країни (Z_{ijp}):

$$Z_{ijp} = \frac{L_{ijp}}{L_{jp}}$$

де L_{ijp} – обсяг реалізованої продукції підприємствами i -ї підгалузі j -ї галузі p -го регіону країни;

L_{jp} – обсяг реалізованої продукції підприємствами j -ї галузі p -го регіону країни.

б) для галузі економіки країни (Z_{ijk}):

$$Z_{ijk} = \frac{L_{ijp}}{L_{ijl}}$$

де L_{ijk} – обсяг реалізованої продукції підприємствами i -ї підгалузі j -ї галузі в цілому по країні.

II. Інноваційність кластера

(здійснюються за аналогічними показниками щодо обсягів реалізації інноваційної продукції)

III. Експортоорієнтованість кластера

(здійснюються за аналогічними показниками щодо обсягів реалізації продукції на експорт)

Вихідні дані для визначення пріоритетності державної підтримки кластерів машинобудування України та Харківської області

Кластер (підгалузь машинобудування)	Питома вага в загальному обсязі реалізованої продукції, %		Питома вага інноваційної продукції у загальному обсязі реалізованої, %		Експортоорієнтованість, %	
	Україна	Харківська обл.	Україна	Харківська обл.	Україна	Харківська обл.
Виробництво машин та устаткування (М)	8,8	7,0	19,5	45,6	21,1	28,1
Виробництво електричного та електронного устаткування (Е)	41,5	76,2	80,7	60,8	11,3	20,5
Виробництво транспортного устаткування (Т)	49,7	16,8	74,9	60,8	4,2	4,3
Машинобудування в цілому	100	100	72,5	59,4	8,6	8,7

Оцінка пріоритетності державної підтримки кластерів машинобудування України і Харківської області

Кластер (підгалузь машинобудування)	Критерії			Інтегральна оцінка	Пріоритетність підтримки
	Значущість кластера	Інноваційність кластера	Експортоорієнтованість кластера		
Виробництво машин та устаткування	4	1	4	9	3
Виробництво електричного та електронного устаткування	1	1	1	3	1
Виробництво транспортного устаткування	2	1	4	7	2

Отримані результати

На методологічному рівні	На теоретичному рівні	На емпіричному рівні
<p>1. Вперше проблема формування та реалізації промислової політики в країні розглядається з позиції та принципів синергетичної парадигми, основними з яких є такі: невизначеність, нестійкість, нелінійність, нерівноважність, багатоваріантність, відкритість.</p> <p>2. Отримала подальшого розвитку структурно-логічна схема проведення наукового дослідження проблеми формування та реалізації промислової політики в країні, яка взємоу'язує всі його етапи в єдиний послідовний ланцюжок.</p>	<p>1. Вперше розроблено концепцію формування та реалізації промислової політики в країні, що ґрунтується на ряді взаємопов'язаних положень, які одержані в результаті доведення відповідних гіпотез: 1 – рівень розвитку та ефективність промисловості в країні визначають рівень її соціально-економічного розвитку; 2 – на сучасному етапі розвитку світової економіки промислова політика в країні повинна носити неоіндустріальний характер; 3 – неоіндустріальна промислова політика в країні базується на новому технологічному укладі в основі якого – конвергенція NBIC-технологій; 4 – випереджаючий розвиток промисловості в країні ґрунтується на впровадженні проривних NBIC-технологій; 5 – інструменти реалізації промислової політики в країні повинні відповідати її стадії розвитку; 6 – високого рівня та ефективності промисловості в країні можна досягти, тільки використовуючи у комбінації як вертикальні, так і горизонтальні інструменти реалізації промислової політики; 7– обмеження на вибір інструментів реалізації промислової політики в країні накладає інтеграція та глобалізація економіки; 8 – організаційну основу реалізації неоіндустріальної промислової політики в країні становить кластеризація її промисловості; 9 – ядро промислових кластерів у країні повинні складати технологічні платформи.</p> <p>2. При обґрунтуванні положення (2) і (3) концепції вперше запропоновано методичний підхід до оцінки рівня розвитку та ефективності промисловості в країні та їх впливу на їх соціально-економічний розвиток і методичні рекомендації з інтегральної оцінки рівня розвитку промисловості.</p> <p>3. При доведенні положення (4) концепції вперше обґрунтовано методичні положення з ідентифікації складових моделі промислової політики в країні.</p> <p>4. При обґрунтуванні положень (5), (6) і (7) концепції вперше запропоновано методичне забезпечення з обґрунтування пріоритетних галузей промисловості в країні та дістала подальшого розвитку імітаційна модель можливих сценаріїв реалізації промислової політики в країні.</p> <p>5. При обґрунтуванні положень (8) і (9) концепції розроблено методичний підхід до ідентифікації кластерів пріоритетних галузей промисловості країни, запропоновано методичні рекомендації з формування технологічних платформ і розроблено методичний підхід до побудови дорожніх карт розвитку та функціонування кластерних структур і технологічних платформ.</p>	<p>1. Здійснено інтегральну оцінку рівня розвитку промисловості в Україні, за якою вона у 2011 р. зайняла 33-тє місце серед досліджених 38 країн світу.</p> <p>2. Ідентифіковано модель промислової політики, що здійснювалася в Україні в 1995 – 2011 рр., як: постіндустріальна наздоганяючої динаміки, низькотехнологічна понижена на базі низької наукоємності з орієнтацією на імпортно-експортну зовнішню діяльність з низьким рівнем як корпоративної, так і кластерної концентрації.</p> <p>3. Розроблено сценарій здійснення промислової політики в Україні на період до 2030 р., який передбачає три етапи з виходом на кінець останнього на модель неоіндустріальної випереджаючої динаміки, високотехнологічної підвищеної на базі високої наукоємності з експорторієнтованою зовнішньою політикою із середнім рівнем корпоративної та високим – кластерної концентрації.</p> <p>4. Згідно з прийнятою моделлю промислової політики в країні здійснено вибір пріоритетності розвитку галузей промисловості, який має такий вигляд: машинобудування, металургійне виробництво, хімічна промисловість, виробництво харчових продуктів.</p> <p>5. З урахуванням вимог СОТ і ЄС для реалізації промислової політики в Україні обґрунтовано відповідний інструментарій, який складається із загальної державної підтримки, різних форм державно-приватного партнерства і підприємницької діяльності.</p> <p>6. На модельному рівні доведено можливість реалізації сценарію здійснення промислової політики. За більшістю критеріїв найбільш ефективним виявився інвестиційно-інноваційний сценарій, який і приймається як основний для розвитку промисловості України.</p> <p>7. У пріоритетній галузі промисловості України – машинобудуванні – здійснено ідентифікацію кластерів, які в першочерговому порядку підлягають розвитку та державній підтримці. До них було віднесено кластери з виробництва електронного та електричного обладнання та виробництва машин і устаткування.</p> <p>8. Розроблено пропозиції по формуванню в Україні ТП з виробництва електронного та електричного обладнання.</p>

Практичні результати дослідження

№ п/п	Вид та назва документу	Куди подається	Вихідний номер та дата відправлення	Відгук одержувача
1.	Доповідна записка «Концептуальні положення щодо обґрунтування державної промислової політики України до 2025 року»	Головне науково-експертне управління апарату Верховної Ради України	№ 07/253 від 26.10.2015 р.	Довідка про використання від Головного науково-експертного управління апарату Верховної Ради України №16/6-135 від 20.11.2015 р.
2.	Науково-аналітична записка щодо внесення змін до Закону України «Про державно-приватне партнерство»	Комітет з питань європейської інтеграції Верховної Ради України VIII скликання	№ 07/275 від 30.11.2016 р.	Довідка про використання у законотворчій діяльності №138-423/4.3 від 14.12.2016 р.
3.	Науково-аналітичні матеріали до щорічного послання Президента України до Верховної Ради України	Національний інститут стратегічних досліджень	№ 07/18 від 31.05.2015 р.	Довідка про практичне використання результатів наукових досліджень №293/593 від 15.06.2015 р.
4.	Науково-аналітичні матеріали щодо визначення пріоритетних галузей розвитку промисловості України та напрямів реалізації промислової політики	Регіональне відділення всеукраїнської громадської організації «Український союз промисловців і підприємців»	№ 07/296 від 14.11.2016 р.	Довідка про практичне використання результатів наукових досліджень №889/2 від 30.11.2016 р.
5.	Рекомендації щодо напрямів розвитку машинобудівного комплексу України та регіону	Департамент економіки та міжнародних відносин Харківської обласної державної адміністрації	№ 07/10 від 05.07.2014 р.	Довідка про використання в практичній діяльності №10-23-4/140 від 20.07.2014 р.
6.	Науково-аналітичні матеріали «Виклики та загрози для розвитку промислового комплексу України»	Харківський національний економічний університет ім. С.Кузнеця	№ 07/289 від 12.10.2016 р.	Довідка про практичне використання результатів наукових досліджень в навчальному процесі №16/85-02-74/1 від 25.10.2015 р.

Публікації

1. Хаустова В. Є. Промислова політика в Україні: формування та прогнозування: Монографія. – Х. : ВД «ІНЖЕК», 2015. – 328 с.
2. Оцінка наслідків членства України у Світовій організації торгівлі : Монографія / за заг. ред. докт. екон. наук, проф. М. О. Кизима, канд. техн. наук, проф. І. Ю. Матюшенка / М. О. Кизим, І. Ю. Матюшенко, В. В. Шпілевський, А.Д. Олійник та ін. - Х. : ВД "ІНЖЕК", 2014. - 212 с.
3. Оцінка можливостей розширення і заміщення ринків збуту для продукції підприємств реального сектора України : Монографія / за ред. докт. екон. наук, проф. М. О. Кизима, канд. техн. наук, проф. І. Ю. Матюшенка / М. О. Кизим, І. Ю. Матюшенко, В. В. Шпілевський, А. Д. Олійник та ін. - Х.: ВД "ІНЖЕК", 2014. - 280 с.
4. Хаустова В. Є. Аналіз підходів до оцінки ефективності інтеграційних процесів / В. Є. Хаустова, Т. В. Кочетигова // Фінанси підприємств: проблеми теорії та практики : монографія. – Х. : Лідер, 2014. – С. 34 – 54.
5. Кизим Н. А. Система раннего распознавания патологических процессов в реальном секторе экономики / Н. А. Кизим, П. В. Проноза, О. Ю. Полякова // Известия Иркутской государственной экономической академии. – 2014. – №1 (93). – С. 110 – 120.
6. Хаустова В.Є., Олійник А.Д. Реструктуризація промисловості: теоретичні та практичні аспекти // Глобальні та національні проблеми економіки: Електронне наукове видання Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського, 2015. Вип.5. - С.266-272.
7. Хаустова В.Є., Олійник А.Д. Промислова політика в Україні: провідні школи і бачення вітчизняних вчених // Бізнес Інформ. - 2015. - №3. - С.150-157.
8. Хаустова В.Є., Олійник А.Д. Стратегічний вектор розвитку світової промисловості // The International Scientific and Practical Web- Congress of Economists and Jurists "ECONOMICS, LAW, SOCIETY: resume of 2016" Winterthur (Switzerland), October 27-28, 2016. – P.139-143.
9. Хаустова В.Є., Олійник А.Д. Державне регулювання реструктуризації вугільної промисловості: теоретичні та практичні аспекти // Бізнес Інформ. – 2016. - №10. – С.166-174.
10. Олійник А.Д., Колбасін Є.С. Реструктуризація промисловості та основні концептуальні положення її здійснення в Україні // International Scientific Conference Economy and Society: modern foundation for human development: Conference Proceedings, Part 2, October 31, 2016. Leipzig, Germany: Baltija Publishing. – P. 55 – 57.

Публікації

11. Хаустова В.Є. Теоретико-методичні засади побудови дорожніх карт як сучасного інструменту стратегічного планування соціально-економічних процесів // Бізнес Інформ. – 2016. - №8. - С. 140-153.
12. Кизим М. О., Хаустова В. Є., Козирєва О. В. Аналіз законодавства України з державної підтримки розвитку проблемних регіонів // Бізнес Інформ. – 2016. - №7. - С.17-27.
13. Хаустова В. Є., Зінченко В. А. Сучасна промислова політика: моделі та інструменти її реалізації // Бізнес Інформ. – 2016. - №4. - С.79-87.
14. Хаустова В. Є., Ялдин І. В. Промислова політика: її сутність та значення // Бізнес Інформ. – 2014. - №11. - С.36-42.
15. Хаустова В.Є. Промислова політика в провідних країнах світу та країнах, що стрімко розвиваються // Економіка. Менеджмент. Підприємництво : зб. наук. праць Східноукраїнського національного університету ім. В.Даля. – Сєверодонецьк : СНУ ім. В. Даля. – 2015. – Вип. 27. – С.52–59.
16. Хаустова В.Є. Державна підтримка розвитку промисловості в країнах Митного Союзу: нормативно-правова база [Електронний ресурс] // Ефективна економіка. – 2015. – № 4.
17. Хаустова В.Є. Моделювання сценаріїв реалізації промислової політики в Україні // Актуальні проблеми розвитку економіки регіону. – 2015. – Т. 2, вип. 11. – С.79–93.
18. Хаустова В.Є. Нормативно-правова база державної підтримки розвитку промисловості України // Проблеми економіки. – 2015. – № 1. – С.149–167.
19. Belikova N.V. Theoretical aspects of economic reform // Икономическите перспективи в глобалната криза: Събрани статии. - Академично издателство на Аграрния университет Пловдив, България, 2015. - 328 с. - С.26-30.
20. Белікова Н.В. Теоретико-методологічні засади реформування моделі економіки країни та її регіонів // Науковий вісник Ужгородського Університету. Випуск 2 (46). - 2015. - С.115-119.
21. Доровський О.В., Олійник А.Д. Фармацевтична промисловість України: сучасний стан та напрями стратегічного розвитку / Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія "Економічні науки". Випуск 7. Частина 4. - Херсон: ВД "Гельветика". - 2014. - с.75-78.
22. Доровской А.В. Сегменты мирового фармацевтического рынка: тенденции и противоречия развития / Бизнес Информ. - №9. - 2014. - с.34-40.
23. Доровський О.В. Фармацевтичний ринок ЄС та реалії фармацевтичної промисловості України / Бизнес Информ. - №10. - 2014. - с.25-30.

Публікації

24. Доровський О.В. Особливості розвитку фармацевтичних ринків країн СНД / Scientific journal "Economics and Finance". Том 1. - Сьвременни проблеми на регионалното развитие. - Пловдив: Академично издателство на Аграрния университет. - 2014. - С.31-35.
25. Белікова Н.В. Наукове обґрунтування концепції реформування економіки країни та її регіонів // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Економічні науки. Вип.12. Ч.1. - 2015. - С.57-60.
26. Олійник А.Д., Антоненко С.В. Хімічна та нафтохімічна промисловість: стан, тенденції та напрями стратегічного розвитку // Бізнес Інформ. – 2016. – №2. – С.185-193.
27. Хаустова В.Є., Олійник А.Д. Досвід та результати реструктуризації промисловості в країнах СНД та світу // Prospects of economic development in the global crisis: Collection of scientific articles. - Academic Publishing House of the Agricultural University Plovdiv, Bulgaria, 2015. - P.61-68.
28. Хаустова В. Є. Технологічні платформи забезпечення пріоритетних напрямків реалізації промислової політики в Україні / В. Є. Хаустова // Моделювання регіональної економіки: зб. наук. пр. – 2014. – №2(24). – С. 131 – 145.
29. Белікова Н.В. Наукове обґрунтування концепції реформування економіки країни та її регіонів // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Економічні науки. Вип.12. Ч.1. - 2015. - С.57-60.
30. Олійник А.Д., Антоненко С.В. Хімічна та нафтохімічна промисловість: стан, тенденції та напрями стратегічного розвитку // Бізнес Інформ. – 2016. – №2. – С.185-193.
31. Хаустова В.Є., Олійник А.Д. Досвід та результати реструктуризації промисловості в країнах СНД та світу // Prospects of economic development in the global crisis: Collection of scientific articles. - Academic Publishing House of the Agricultural University Plovdiv, Bulgaria, 2015. - P.61-68.
32. Хаустова В. Є. Технологічні платформи забезпечення пріоритетних напрямків реалізації промислової політики в Україні / В. Є. Хаустова // Моделювання регіональної економіки: зб. наук. пр. – 2014. – №2(24). – С. 131 – 145.

Публікації

33. Kyzym, M., Matyushenko, I., Polyakova, O., Shlykova, V., & Moiseienko Yu. (2016). Benchmarking study of the Global and Ukrainian trends in nanotechnologies' scientific research for the future NBIC-society. *British Journal of Economics, Management & Trade*, 13 (2), 1-24. URL: <http://sciencedomain.org/issue/1758>.
34. Shostak, I., Matyushenko, I., & Danova, M. (2016). Results of Foresight-Research of Development Nanotechnology Industry for the Next Economy in Ukraine. *British Journal of Economics, Management & Trade*, 11 (1), 1-15. URL: <http://sciencedomain.org/issue/1464>. (ISI Web of Science; DOI: 10.9734/BJEMT/2016/20562).
35. Sviatukha I. A., Matyushenko I. Yu. Open Access Model and Its Current Implementation for R&D Sector in Poland and Ukraine / Актуальні проблеми світового господарства і міжнародних економічних відносин. Матеріали XI науково-практичної конференції молодих вчених 25 березня 2016 року. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2016. – С. 38-42.
36. Матюшенко І. Ю. Потенціал і тенденції інноваційного розвитку високотехнологічних і традиційних секторів економіки України / І. Ю. Матюшенко та ін. // Інноваційна Україна 2020: національна доповідь. За заг. ред. В. М. Гейця та ін.; НАН України. – К. – 2015. – 336 с. – С. 36-82.
37. Хаустова В. Є. Глобальні тенденції розвитку промисловості в розвинутих країнах світу і тих, що розвиваються // Проблеми економіки. – № 4. – 2015. – С. 79 – 91.
38. Kyzym M., Khaustova V. CLUSTER FORMAT FOR ARRANGING AND IMPLEMENTING INDUSTRIAL POLICY. *ACTA INNOVATIONS*. - 2015- № 17. URL: <http://www.proakademia.eu/acta-innovations/wydania/numery2015/nr-17/311.html>
39. Хаустова В. Є., Зинченко В. А. Сучасна промислова політика: моделі та інструменти її реалізації // Бізнес Інформ.- № 4.- 2016.- С. 79-87.
40. Хаустова В. Є. Теоретико-методичні засади побудови дорожніх карт як сучасного інструменту стратегічного планування соціально-економічних процесів // Бізнес Інформ.- 2016.- № 8.- С. 140-153.
41. Kyzym M., Khaustova V. Industrial policy and features of industrial development in countries belonging to integration associations – the European Union and the Customs Union // *ACTA INNOVATIONS*. – 2016. – № 18. URL: <http://www.proakademia.eu/acta-innovations/wydania/numery2016/nr-18/387.html>